

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.
 —
 A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr., többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minder hirdetésnél 30 kr.
 A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdá-jában és a szerkesztőnél fogad-tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Zombor, ápril hó 21.

A nemzeti párt bankettozott dr. Drakulits Pál zombori képviselő tiszteletére. Győzelme nem hagyja nyugton, mindenáron demonstrálni akar. Hadd lássa a város — így gondolkoznak az ellenzék korifeusai, hogy ismét be tudnak hozni egy esomó szállási választót jó vacsorára. A terv pompásan sikerült is, ezt elismerjük, mert a bankett estéjén a várost s utcáit szokatlan élénk csoportok lepték el, nem olyanok azonban, melyek a bankettől tartott eddigi felfogás szerint bankettirozni szoktak.

Ez azonban mit sem változtat a dolgon, mert sehol sincs előírva, hogy csak az urak bankettirozhatnak s a parasztság nem, — sehol sincs megmondva, hogy a bankettek ragadós nyavalyja a kaputos osztály tulajdona. Mert ez a nyavalyja nem is olyan rossz, különösen nem annak, akinek még új a dolog s belé nem üt; egészen könnyen elvisel az ember egy jó ingyen vacsorát, jó borokat s utána azután nem is oly nehéz kitöretni az „imádásszerű“ rajongást s a kézsókokat.

Ugy hisszük, mindebből bőven kijutott a nemzeti párt minapi lakomáján, elhiszük, hogy a lelkesedés kolosszális mérveket öltött s a jelenlevők valóságos extasisba estek egymás láttára.

Se nekünk, se a város intelligenciájának, melynek tulnyomó része a szabadelvű párt hive, gánesolni valónk ezen a banketten egyáltalán nincs, — nincs, mert természetes dolog az, sőt szép is, ha a dr. Drakulits pártívei Zombor képviselőjét ovációban részesítik. A saját szempontjukból erre alkalom is kínálkozott: dr. Drakulits első parlamenti szereplése, melyet mi mint politikai ellenfelek tekinthetünk más szempontból s tekinthetünk is, redukálhatjuk s redukáljuk is kellő értékére, mely azonban a nemzetiek szempontjából alkalom lehet ovációkra.

Nincs mit szólnunk ahhoz a kommentárhoz sem, mely szerint a hatalom polypkarjaiból összeszorított s mégis győztes ellenzék, mely annyira érezte a hatalom jogtalan nyomását s a boszu számtalan nemét, imádásszerű rajongással vette körül vezetőit, visszatartóztathatatlantul kezét csókolta nekik. Az egész izlés dolga, s ehhez nekünk semmi közünk.

Az egész ováció alkalmából csupán egy dologra akarjuk a figyelmet felhívni. Lezajlottak a heves párttűsák, elmúlt az az abnormis lázas

állapot, mikor a szenvedélyek ideges működése volt a vezető, mondjuk, hogy egyik részen egy mint a másikon, — s elérkezett a tettek ideje. Hogy dr. Drakulits országos politikai szempontból mely párt hive, az ismeretes, tudjuk tehát, hogy milyen lesz politikája szóval vagy szavazattal, más szempontból bírálható azonban azon működés, melyet, mint városunk képviselője, városunk érdekében folytatand; mert úgy gondoljuk, s szeretnők hinni, hogy dr. Drakulits nem az ellenzék, hanem az egész város érdekeinek képviselőjéül is tekinti magát.

A választás után tehát ezen a téren várakozó álláspontot kellett elfoglalnunk nekünk, mint határozott politikai ellenfeleknél is. Nem érkezett el az ideje, hogy e felett bármily értelemben pálcát törjünk; megérjük azt is, hogy majd tényekkel állunk szemben s határozottan nyilatkozhatunk, mit tett dr. Drakulits Zombor érdekében. S bizony dr. Drakulitsnak, bármint lelkén fogja is viselni városunk érdekeit, roppant nehéz lesz a helyzete, volt képviselőnk Koczár Zsigmond munkássága után, kinek a frazeologia keveset ugyan, de annál többet köszönhet Zombor városára és polgárságára.

Konstatáljuk — ismételve, hogy nem megrováskép tesszük ezt — hogy a működés egy frázisokkal garnírozott monstre bankettel kezdődött. Kezdetnek elég kényelmes, jó előjelnek azonban egyelőre még nem biztató, — nem biztató pedig azért, mert ha mást nem, de azt elvárhattuk volna Zombor képviselőjétől, dr. Drakulitól, hogy ott, ahol az ellenzéki számitás szerint 587 választó volt együtt, tehát városunk választóinak több mint egynegyed része, bővebben nyilatkozzék, mit remél, mit szándékozik tenni városunk érdekében. Elismerjük, hogy ellenzéki álláspontjánál fogva nehezebb helyzetben van, fáradozásai talán nagyobb akadályokba ütköznek, azt azonban ily nevezetes alkalomkor meg kellett volna mondania, mily irányban akarja Zombor érdekeit előmozdítani; hiszen annyiféle kívánsága, életbevágó óhaja van Zombornak, hogy képviselőjének legszebb feladata ezekkel tisztában lenni s ezek kivételére a választók előtt rámutatni.

A kezünk között levő kivonatból, a szokott frázisokon felül, melyek között ott van a remegő hang, a kitüntetés, mely nem a személynek, hanem az elvnek szól, — csak egy vonatkozhatik a fent vázolt működésre s ez az, hogy állapo-

tainkat legközelebb szóba fogja hozni az ország-házában.

Nem tudjuk, mily alakban fogja ezt dr. Drakulits megtenni, mert azt Zomborra nézve üdvösen is meg lehet tenni, — kijelentjük azonban előre is, ha az eddigi példák után indul, abból Zombornak vajmi kevés haszna lesz.

A Drakulitsnak szánt ovációt tehát természetesen találjuk, még természetesebbnek fogjuk azonban venni, ha Zombor polgársága képviselőjének a tettek után fog bankettet rendezhetni.

A költségvetés és a fizetésemelés. Még e héten, ma vagy holnap, terjesztik be a képviselőház elé az indemnitás törvényjavaslatot. A javaslat benyújtását szükségessé teszi ugyan az állambiztartás alkotmányos rendjének minden eshetőséggel szemben való biztosítása, de azért képviselői körökben még mindig nem tekintik egészen kizártnak azt, hogy a költségvetés május hó végeig meg lesz alkotható. Bizonyára lesz ez irányban némi hatással az a körülmény is, hogy a tisztségviselői fizetések új szabályozása — tekintettel a sok előkészítő intézkedés igényelte időre — csakis ez esetben lesz július elsejével életbe léptethető, s hogy máskülönb az életbeléptetésnek előreláthatólag félévi késedelmet, vagyis a jövő év elejéig való elhalasztást kell szenvednie.

Az új pénz. Majdnem bizonyos, hogy monarchiánk két pénzügyi minisztere a valuta rendezést illetőleg mindenben egyetértésre jutott s így csak a törvényhozás beleszólása szükséges csak, hogy pénzrendszerünk új, egészséges alapokra legyen fektetve. Jövő pénzügyiségünk a korona lesz, melynek értéke a mostani forint felével lesz egyenlő. Azaz egy frt = két korona. A jelenlegi forint tulajdonosa 2 koronát aranyban követelhet az államtól. A két korona pedig egyenlő lesz 2 frank 10 centimes vel s így egy korona = 1 frank 5 em. Jövő érepenzünk — amint ezt egy budapesti lap ujságolja — a következő lesz:

Aranypénz.

Husz koronás darabok = 10 o. é. forint.
 Tíz koronás darabok = 5 " "

Ezüstpénz.

Egy koronás darabok = 50 o. é. krajcár.
 50 filléres darabok = 25 " "
 20 filléres darabok = 10 " "

Legkisebb érc-váltópénz.

10 filléres darabok = 5 o. é. krajcár.
 2 filléres darabok = 1 " "
 1 filléres darabok = 1/2 " "

Helyi és megyei hírek.

Császka György kalocsai érseket a vármegyei történelmi társulat f. hó 19-én tartott közgyűlésén tiszteletbeli tagjává választotta.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Tavaszkor.

Itt a tavasz, újra itt van;
 Madár csieserg, bimbó pattan;
 A természet újra ébred;
 Minden örül, minden éled.
 Fenn az égen: arany felhő . . .
 Lenn a réten: játszi szellő . . .
 S ki jéghörtönnök volt rabja,
 Vigan cserg a patak habja.

Ha látom azt az öserőt,
 A mindenütt jelenlevőt:
 Mi fakaszt bimbót, virágot,
 Örömet ad s boldogságot;
 Ha hallom a madár dalát:
 Az én lelkem bú rezgi át;
 Mert boldogság s öröm — érzem —
 Sohase lesz osztályrészem.

Ha merengve nézem őket
 A jövő, menő felhőket,
 Mindig elfog a bú, bánat
 S mondhatatlan vágyam támad:
 Velők menni, velők szállni,
 Mindodáig meg nem állni,
 Míg a helyet el nem értem:
 A hol boldog lenni — véltem.

Ah mert nekem is volt napom,
 Derűs, ragyogó tavaszom,
 Szép virágom, arany felhőm,
 Csábos titkok ságó szellőm.
 Volt nekem is édes álomom,
 Űdvösségem boldogságom! . . .
 — De azóta nincsen semmi,
 Hogy e tavasz megszűnt lenni.

Nézem a futó felhőket,
 Elmerengve nézem őket . . .
 Honnan jönnek, hová mennek,
 Hol állnak meg, hol pihennek?
 S a míg nézem, egyre kérdelem:
 Szép tavaszom, üdvösségem,
 Mi vagy te most, mi vagy nekem?!

Édes emlék, — egyéb semmi . . .
 — Mégse tudlak elfeledni. —

A VERSFARAGÓK.

Irodalomtörténeti adat.

Irta: **Budányánszky Gyula.**

Mindig csodálkozva néztem a magyar íróknak azt a szűzies tartózkodását, melylyel foglalkozásukat a társadalomban leplezgetni iparkodtak. Egy író, kiről tudtam, hogy legalább tíz év óta jeles munkása irodalmunknak, mint háztulajdonos szerepelt mindenütt; egy másik földbirtokos, a harmadik tiszteletbeli aljegyző s a negyedik és a többi megint más és más volt; de egyetlen egy sem írta magát a bejelentési lapon írónak, költőnek. Nagyon helyesen! mondhatják sokan. Hiszen a magyar viszonyok oly szűk körre szorítják a könyveket

vásárló közönség számát, hogy senki se vallhatja a regény írást, a versköltést kenyerének. Jókai Mór körülbelül negyven év alatt egy nagy könyvtárt írt össze s jövedelme esztendőnkint alig volt több, mint egy miniszteri osztálytanácsosnak! És vajjon gyűjthetett volna gyongyot Arany az akadémia tiszteletdíjai nélkül? S hová lenne Vajda János, ha nem szerkesztené a *Politikai Újdonságok*-at? A versköltés, a novellairás nálunk legfőlegb időöltés lehet; olyanféle ártatlan szórakozás némely napszamba izzadó embernek, mint a másíknak vagy harmadíknak a lovaglás, vagy versenyfutás! Jól teszik tehát a magyar írók és költők, ha valamely szerény hivatalban, míg a többiek tétlenül fujják a füstöt, kissé megeresztik a Pegazus kantárszárát; de nagy meggondolatlanság volna tőlük költői hivatásukat pályának tekinteni; mert annak cégére bizonyára az éhenhalás lenne.

Mindez bölcsen és praktikusan hangzik; de én mégis habozás nélkül kimondom, hogy költőink és íróink rejtőzködését nem egészen a mostoha viszonyok okozzák. Azt mindenki elismeri, hogy a magyar hivatalnok-osztály zöme nem él valami fényes anyagi körülmények közt. És mégis! annak a legutolsó írónak is van a társadalomban helye. Ha megmondja, hogy írnök, tudjuk róla, hogy nagyon szegény ember; de bevalljuk, hogy van neki állása.

Ezen az egy szón fordul meg az egész. A magyar íróknak és költőknek nincs társadalmi állásuk. Magyarország kizökönt a régi kerékvágásból. Egy útésre eltűnt a zsinóros ruha, a hegyesre pödrött bajusz, a sarkantyú, a jobbágy, a nemes, a táblabíró; a magyar nemzet belépett a „művelt“ nemzetek sorába. Lemondtunk szokásainkról; világfiak vagyunk; európai érdekek lebegnek szemünk előtt; elfeledjük egészen, hogy Árpád nem az európai konstelláció kedvéért hódította meg a magyarnak ezt az országot, a Hunyadyak, Zrinyiek nem azért harcoltak a török ellen és Rákóczy zászlói sem azért lobogtak. Csak egyben régi a magyar; költőit még ma is hajléktalanul vándorló troubadouroknak tartja. Ez a vonása a magyarnak, hogy dalkókat bizonyos uri kicsinyléssel, kegyes szánakozással nézi, változatlanul megmaradt a „régí jó időkből.“ Sőt ebből a szempont-

Az új főigazgató helyettes. Fehér Ipoly pannonhalmi főapátnak a szegedi tankerületi főigazgatói állást való fölmérete már megérkezett táviratilag. S ugyanez a távirat jelentette azt az örvendetes s az egész tankerületnek tetsző hírt, hogy a tankerületi főigazgatói állásra helyettesül Magyar Gábor, a szegedi főgimnázium érdemes igazgatója nevezetett ki.

Athelyezések. A m. kir. pénzügyminiszter Godányi Manó, újvidéki pénzügyorségi biztost saját kérésére Temesvárra, Goreczky Gyula pénzügyorségi biztost pedig Temesvárról Újvidékre helyezte át.

Kinevezés. A földmívelési m. kir. miniszter Kovács Gábor erdészjelöltet az apatini erdőhivatalhoz II. osztályú erdészre nevezte ki.

Athelyezés. A m. kir. pénzügyminiszter Rózsa Endre miskolci és Joó Mihály ó-becsei kir. adótitkeket saját kérésükre kölcsönösen athelyezte.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Konyovics Miklós, zombori VI. oszt. kir. adótitket, a vukovári pénzügyigazgatóság III. osztályú számtisztjévé nevezte ki.

Az elkeresztelési ügyben a magyar kormány s a pápai szentszék közt folyó tárgyalások a félhivatalos Pol. Corr. vatikáni köréből származó értesülése szerint valószínűleg mindkét felet kielégítő modus vivendi vezetnek. A kompromisszum lényegében valószínűleg lényegében az lesz, hogy a miniszteri rendelet vegyes házasságokból származó gyermekek keresztelésének kötelező bejelentésére vonatkozólag fenn fog tartatni, de ez a bejelentés csakis kivételes esetekben lesz alkalmazandó.

Bankett. Azt irtuk a múlt számban, hogy a zombori ifjúság bankettet rendez az inségesek javára és hogy 27-én rendezte ezt. Hát a mikor mi ezt megirtuk, akkor még csak a tervezettség stádiumában volt az ügy. Most már a megállapodás is megtörtént és pedig olyképp, hogy nem 27-én, hanem 23-án (holnap) történik meg a lakoma, de nem az inségesek javára, mert hiszen a mi évés-ivásunkkal legfőképp csak mi lakhatunk jól s nem a földvidéki atyafiak. Hogy pedig azzal a felvidéki szomorú állapottal mégis összefüggésben van az ügy, ennek oka az, hogy azoknak a kiváló buzgalmu hőlknek a tiszteletére rendezik az ifjak, akik a múlt „inséges” koncert alkalmával összetemertették a 600 frt jövedelmet.

Közgyűlés. A Bács-Bodrogh vármegyei történelmi társulat f. hó 19-én tartotta közgyűlését Zomborban Schmausz Endre alispán elnöke alatt. A vármegye-palota kistermében összegyűlt társulati tagoknak, az elnöklő alispán meleg hangon tartott üdvözlő szavai után, Grosschmid Gábor első titkár olvasta fel jelentését a társulat múlt évi életéről. A titkári jelentés meghallgatását a társulat múlt évi számadásainak és a folyó évi előirányzat bemutatása követte, majd pedig az ügyészi jelentés vétetett tárgyalás alá, melynek folytán a hátralékos taglajak behajtására nézve a közgyűlés kellő intézkedéseket tett. Elnök ezután a társ. választmányi abbéli indítványt terjesztette elő, mely szerint Császka György kalocsai érsek választásának tiszteleti taggá, mi egyhangulag meg is történt. Egyéb indítványozások is történtek az ülést további folyamán, nevezetesen Kármán Mór részéről a társulati közgyűlés helyének megváltoztatása és dr. Molnár István Lajos részéről a társulati kirándulások érdekében. A közgyűlés mindkét indítvány felett élénk eszmecsere folytatótt s elhatározta, hogy azokra nézve a jövőben tekintettel lesz. Végül a felváltásokra került a sor s előbb Iványi Istvánnak „Futtak és a futtakai uradalom”, ezután pedig dr. Dudás Gyulának „Bács vármegye sérelmei” című tanulmányai mutattattak be köztetszés mellett.

A dalárda közgyűlése. A zombori kaszinó-együleti dalárda kedden tartotta meg Valtér Nándor elnöklésével XIX. évi rendes közgyűlését. Az elnöki jelentésből kiemeljük a következőket: A dalárda az 1891. évben 18 ízben lépett fel nyilvánosan; és pedig rendezett 3 dalestélyt, énekelt a róm. kath. templomban 13 alkalommal és dr. Pilaszanovits Mátyás alapító tag temetésén s közreműködött a Zombor város batósága által a létesítendő városi zeneiskola alapja javára rendezett hangversenyen. Ezen 18 alkalommal 43 különféle mű került előadásra; és pedig 10 világi férfi kórus, 2 férfi karra irt mise, 2 egyházi férfi karének, 3 férfi négyesdal, 1 vegyeskarra irt zenés mise, 6 egyházi vegyeskarének,

1 egyházi és 1 világi kettősdal, 10 egyházi és 3 világi magánének, 1 zongorára és harmoniumra irt kettős, 1 mely hegedű és harmoniumon előadott zenemű és 2 monolog. — A működő tagok száma az 1891. év első napján 42 volt, és pedig 8 nő és 34 férfi. Az év folyamán kilépett 3 nő és 8 férfi, meghalt 1 férfi (Reichert József), belépett 9 férfi, s így az év végén volt 5 nő és 34 férfi működő tag. Az alapító tagok száma az 1891. év elején 15 volt, s ez a szám Fernbach Antal és dr. Pilaszanovits Mátyás halálával kettővel apadván, dr. Fratricsevits Ast Vince ügyvéd belépésével pedig eggyel szaporodván, az év végén az élő alapító tagok száma 14 volt. A tiszteletbeli tagok száma 8. Pártoló tagokat az 1891. évre azért nem vett fel a dalárda, mert a viszonyokra való tekintettel nem tartotta célszerűnek a pártoló tagok részére biztosított négy dalestély rendezésének terhet elvállalni. — A bevételek 386 frt 78 kr-ra, a kiadások 241 frt 22 kr-ra ruktak. A 145 frt 86 kr bevételi többletből a zongora-alaphoz csatoltak 70 frt 22 kr, alapítványként tökéstítettek 50 frtot s így a folyó készpénzmaradvány 25 frt 34 kr. Alapítványokban és egyéb pénzügyekben az egyesület vagyona a múlt év végén 1523 frt 27 kr volt. Ebben van a) kamatozó tőke 400 frt, 2. a polg. kaszinó-egyletnek kölcsön adott nem kamatozó tőke 400 frt, 3. sorsjegy 69 frt, 4. zongora-alap 428 frt 93 kr, 5. a polg. kaszinó-egyletnél a dalárda titkára és karnagya javára tett tagsági alapítványok 200 frt és 6. folyó készpénz 25 frt 34 kr. — A Bergmann Ágost és dr. Molnár István Lajos zombori tanárok által irt „Népfölkelők” című tréfas férfi kórusból az egyesület az ország dalárdáinak 43 példányt adott el s ebből 31 frt 39 kr tiszta haszonra tett szert. — A zeneműtár körülbelül 2500 különféle ének- és zene-művet tartalmaz. A butorok és szerelvények értéke mintegy 600 frt. — A tisztújítás következő eredménnyel végződött: elnök lett Pribil Ernő, alelnök Valtér Nándor, titkár Bieber Gyula, pénztáros Husveth Károly, zeneműtáros Fodor Mihály, szertáros Szizethi István; választmányi tagok: Barczy Iván, Baumann Nándor, Csarsch Sándor, Karvázy József, Rác Soma és Traub József; számvizsgálók: Gavanszky Miklós és Mihályi Ernő. — Az egyesület ez év november havában éri meg fenállásának huszadik évfordulóját, a mit meg fog ünnepelni, az idei orsz. dalártnapélyben azonban nem vesz részt.

Szerb egyházirodalmi iskola. Brankovics patriárkának a gör. kel. papság műveltségének emelésére irányított törekvését élénken illusztrálja azon tudományos mozgalom, mely a patriárka iniciatívájára a karlócai teológiai főiskolán megindult. A teológusok körében irodalmi kör alakult, melynek tagjai rendes tanulmányaik mellett a szerb egyházirodalom tanulmányozásával és művelésével foglalkoznak. Ily egyházirodalmi körök a katolikus szemábrumokban országszerte virágnak. A karlócai irodalmi iskola kétségkívül lendületet fog előidézni a szerb papság művelődésében.

Gyászír. Sigmond Góntér és neje Nagy Irma (valamint hozzátartozói) mely fájdalommal jelentik szegretett gyermekeiknek Góntérkének folyó hó 14-én reggeli 5 órakor 2 éves korában, és Margitkának ugyancsak folyó hó 16-án d. u. 2 órakor 4 éves korában rövid, de kínos szenvedés és egymásután bekövetkezett gyászos elhunytak. A kedves és felejtethetlen gyermekek kihűlt porai a r. k. egyház szertartása szerint nagypénteken d. e. 11 órakor, illetve husvétvasárnapján d. u. 5 órakor tétettek örök nyugalomra. Szeretett virraszt hamvaik felett! Ó Soóvn, 1892. ápril 17-én.

Egy öngyilkossági kísérlet. Említettük, hogy Heinrich Géza tiszthelyettes, aki Baján egy kellemetlen vendégül jelenetet provokált, öngyilkossá lett. Megirtuk ugyanekkor, hogy sikerült a golyót a fiatal ember sebéből eltávolítani s hogy folyógyógyuláshoz alapos remények voltak. Utána azonban a napilapok ugyszólván valamennyien közölték Heinrich halálhírét s e híreknek hitelt adva, mi is megirtuk mult számunkban, hogy a szerencsétlen ember csakugyan kiszendvedt. Most meg r. levelezőnk arról értesít, hogy még sem halt meg az ifju, sőt valószínű a folyógyógyulása. Baján ápolják a lovassági lakányában.

Kis-Kér község vasúti megállóhelyet kérelmezett a kereskedelmi minisztertől, e kérelmet azonban megtagadták.

Revanche. Ily című, furcsán komponált hír jelent meg a „Z. és V.” legutóbbi számában. Vonatkozik pedig azon ablak-beverésekre, melyek a Drakulits-bankettet követő éjszakán követték el. A dolog a nevezett lapban úgy van feltüntetve, mintha a csinyt kormánypártiak mintegy feleletül követték el arra, hogy az ellenzék a zombori képviselőt ünnepli. E vad ép oly együgyű, amely neveltséges, még pedig azért, mert Zombor ablak-beverési és verekedési krónikáiban a kormánypart még sohasem szerepelt hősként s mert az ilyenféle revanchehoz soha nem szokott. A revanche ilyfajta nemének e neveltséges vádját kerekén visszautasítjuk abba a zavaros agyba, melyből az kikerült. A tényállás az, hogy egy zombori fiatal ember, — kinek kormánypárti vagy ellenzéki voltáról annál kevésbé lehet tudomásunk, mert eddigelő politikai hitvallását még nem nyilvánította — borközi állapotban megbaragudott egy pár fényes ablakra s azt betörtte. Ennek a fiatal embernek különben, mikor a reggel meghozta a kijózanodást, volt annyi erkölcsi bátorsága, hogy belátván, miszerint az ablakok neki mit sem vettek, elment a kapitánysághoz s egész valóságában előadta tettét; tette pedig ezt anélkül, hogy akár ez alkalommal is reflektált volna kormánypárti vagy ellenzéki mivoltjára. Azt hisszük mindez igazolja azon két jelzót, melyet az ellenzéki lap vádjára használtunk. Még csak azt jegyeztük meg, hogy a bevert ablakok véletlenül egynek kivételével *mind* kormánypárti vagy pedig politikai hitvallással nem bíró háztulajdonosok (a polgári kaszinó) tulajdonai, az az egy pedig azért ért oly gyászos véget, mert véletlenül utba esett s a fölvett fiatal ember a sötétben nem vette észre a ház „nemzeti” mivoltját.

Megölte a pálinka. Ó-Becsén a napokban két subanc gyerek, a két Bukros testvér, kedvet érzett egy kis pálinkázáshoz. Be is tértek egy boltba, ahol kornak és természetüknek nem éppen megfelelő kvantumot szedtek be abból a mérges italból. Ittak, ittak, addig ittak, míg az egyikük elesett és föl se kelt többé. Meggyult benne a pálinka.

Dramai társulat a vidéken. Rakodezay Pálról, Zombor jövő színiérvadeli előadásairól a következőket írja a P. H.: Rakodezay Pál, a ki Shakespeare, Goethe s Madách műveit évek óta kitarított kultiválja a vidéken és saját jellemalkításával is méltó figyelmet keltett: drámai társulatot alakított ambíciózus fiatal színészekből és stilszerű díszleteket s jelmezeket szerzett be. A társulat a nyáron csupa klasszikus darabokkal, minők Julius Caesar, Faust, Velencei kalmár, stb., körutat tesz a vidéken. Rakodezayt erre az a tapasztalata indította, hogy az operette uralma dacára is főgökény a vidéki közönség a remekművek iránt, ha azokat kellő előadásban és kiállításal láthatja. Legközelebb fekvő példa városunk, melynek operettkedvelő publikumát Rakodezay oly ügyesen megtudta három év előtt nyerni a klasszikus darabokkal.

Eljegyzés. Haas Miksa dorozslói kereskedő, eljegyezte Eszéken Krausz Eugenia kisasszonyt, Krausz József leányát.

Ellenőrzési szemlék. Rendelet érkezett, melynek értelmében az évenként tartatni szokott katonai ellenőrzési szemlékre nem bocsájtatnak többé ki behívó jegyek, hanem ennek megtartásáról falragaszok, dobzóval vagy más alkalmas módon fogják értesíteni az érdekelteket.

Érdekes vadászkirándulás. Bajáról írják lapunknak: Folyó hó 23-án négy ismert uri vadász nagy kirándulást teend Bosznia hegysegei közé. A vadászat fajtákkasra, medvére és kőszáli sasra fog történni. Vett bírek szerint ezen vadak nagy mennyiségben fordulnak ott elő. A kirándulás három hetet fog igénybe venni. Az egészret rendezi lovag Gelwindt boszniai tartományi főerdész, felsőbb utasítás folytán. A vadászatban részt vesznek Szalay Imre, Vermes Béla orsz. képviselők, Latinovits Géza, Nádosy István földbírtokosok. Utjok Fiuméből hajón Spalatóba, onnét kocsin Livnó és Travnika vezet. A vadászat végzetével tanulmányutat tesznek Montenegróba Cattaron keresztül.

Felvidékiek P.-Péklán. A nyitrai megyei Prigye községből P.-Péklán 42 mezei munkás nyert alkalmazást, ezeknek egészségi állapotáról szóló jelentés most érkezett le a nyitrai alispáni hivataltól hozzánk.

ből még rosszabbul állunk, mint baján. A szabadságharc előtt, az újjásziltesítésnek lázas, vajdó korszakában, az ország minden vikékéről lelkes ifjak vándoroltak a fővárosba, hogy színör-színre láthassák irodalmunk kiváló nagyságait! Oh egék! melyik fiatal jogászunk jutott eszébe Arany utolsó éveiben kimenni a Margitszigetre, hogy egy pillanatra láthassa valamely árnyas padon azt az áldott ősz fejet, azt a bánatos agg arcot, azokat a reszkető kezeket? Hazám ifjúsága végig ordit az utcákon, kormos fákyákat lobogtat, muló hevílések számalángjával világítja meg politikai nézeteit, hadonázva szónokol egy-egy „népszerű” férfi ablakai alatt; de Vöösmary sirjához csak tüntetésből zárandokol!

Ezt a hangulatot az ifju már az apai háznál szivta magába. Gyermekekórától fogva csak azt hallotta, hogy a poéták neveltséges bolondok, képzelődő, korbely, tivornyázó, elzúllott emberek. A társaságban, ahol még a vályogvető cigányprimást is megemberelték néha, mikor jól rikatta a „száraz fáját”; a társaságban, ahol meg-bocsájtják a hülsen nők botlását is; sők helyen még ma is kitagadott, kigúnyolt, számalmas alak a „poéta”.

Ennek a sajátos magyar társadalmi vonásnak több-féle okát kereshetnők; de én erősen meg vagyok győződve, hogy e kitaszítás egyik főokozói az ugynevezett „versfaragók”.

Ez nálunk egy különös faj, melynek más emberi lényekre nem alkalmazható tulajdonságai vannak. A versfaragó faj, hogy egy nagyon közönséges frázissal éljek, az igazi költészet szőlőtökéjének valóságos filokszérája. Azelőtt a társadalom heréi, ba már mindentűnnek kikoptak, felcsaptak vándorszínészeknek. Mióta azonban a magyar színészetet országosan szervezik, minden kic-sapott diák, ügyetlen borbély, henye napidijas, gazdátlan pincér, szóval a társadalom minden proletárja, vers-faragó lesz.

Egy paedagogus kiszámította, hogy az iskolai önképzőkörökben 135 versre esik egy prózai dolgozat és 100 hanyagság miatt kiültott tanuló közül 87 ver-seket faragott.

Az iskolában tehát nagyobbrészt azok faragnak verseket, kik könyveiket eladják, tanáraikra nyelvet

öltögetnek, társaikat bántják, csufolják. Mikor pedig keresztülvégődnek az iskolákon vagy annak révén, hogy „nagy dolgokra születtek”, abba hagyják a tanulást: a szük körnek, melyben mozognak, immár teljesen megvetett alakjai. A reményekben csalódott szülők elzárják előttük bázáikat s ezentul bárhová vetődnek, csak mint félkégyelmű eszelősök, szedegetik az irgal-masság morzsáit. A városnál, a megyénél vagy egy-egy jöszivű ügyvéd irodájában másolgatnak; valamely gyógy-szertárnak, fűszerkereskedésnek vagy iparműhelynek rentálják a hitelet; szerényebb családokkal gyűlöltetik meg a házi nevelőket; vagy végre egyik-másik távoli rokonnak vagy optimista emberbarának ülnek a nyakán. Akármít vessenek a szemükre, hidegen utasítják vissza a vádakat és önhitte, méltóságosan azzal felelnek, hogy nekik minden szabad, mert ők az Isten kiváltságosai: költők!

Költők! Mily bitang ez a név! Hivatalban nem végzik pontosan kötelességeiket. Mert költők! Családi szentélyt, vagyont, becsületet nem tisztelnek. Mert költők! Sárosan, szegényen, botorul, kinevetve pusztulnak el. Mert költők! S ba valaki kétségbe merné vonni, hogy csakugyan születtek költők; mindig készen áll legerősebb fegyverök: a *külsőség!* Nem járnak-e mint Petőfi nyak-kendő nélkül? Nem csupasz képek-e a Goethe? Nem éheznek-e mint Hebbel? nem gunyolnak-e ki mindent, ami szent, Heine módjára? nem állnak-e harcban a világgal a Byron? nem dorbézolnak-e, mint Poe Edgar? és nem borzasak és halványak és rongyosak-e, mint az öskorban lehetett valamelyik eszeveszett vátesz? Igen! a külsőségek szolgai majmolása az ő vesszőpá-pájuk. Nincs az a harmadrendű csillag, akit ők félszeg-ségeiben macskástul ebestül ne utánoznának! Hosszu sörény, vérben forgó szemek, világmegetvő cinizmus, karbonári köpenyeg, léhaság, korhelykedés, felfújt pökhendiség, határtalan elbizakodottság: ime ezek az ő poétaságuk jelvényei. Vannak aztán ugynevezett „tisztességes” elemek is: polgármesterek, kántorok, posta-tisztek, megyei koncipisták, ügyvédek, nyomdászok, városi jegyzők és tőképezés „magánzók”; de ezek még veszedelmesebb bámulói a holdvilágnak.

Csoda e hát, hogy ezer darab ilyen csodabogár mételessé teszi a költő névét a magyar társadalomban? Mindössze 66 nagyobb város, 187 olyan kisebb város van Magyarországon, hol a társadalmi élénkségnek nyoma látszik, s ebben a szük körben él az a néhány száz vers-faragó.

És erről a furcsa fajról az igazi írók és költők hitelesen alig tudnak valamit! Egy-egy hírlói jelentés szelid megjegyzése, egy-egy szapora szavu urabátyám éles nyelve út rajtuk olykor; de azért ők tenyésznek békén, ontják szörnyű verseiket és a hány rimet farag-nak, annyiszor vétkeznek a költészet ellen.

Mindjárt első sorban a versfaragóknak egy eredeti osztálya öltik szemünkbe: az alkalmi verscsinálók. Különösen szeretik a hexametert s egyéb klasszikus formá-kat, de azért az alexandrint sem vetik meg egészen. Ha disznótör van a kománál vagy megérkezett a megye főispánja; ha bált rendeznek a kaszinóban vagy disz-vizsgálatot a főesperes tiszteletére; ha meghalt a szom-széd kis fia, vagy bő szifrejte volt a templom-atyának; ba egy paraszt nyulat hozott a piacra s a hitelező leg-falalta, vagy egy részeg munkás felakasztotta magát — szerelmi bánatában: rögtön kész e kadencia:

Óriási vörös plakát
Lepi el a korecsma falát
És rajta nagy betűkkel áll:
„Lesz megyei jótékony bál.”

Aránylag az efféle alkalmi verselők közt akad a legtöbb ugynevezett tanult ember; ismerek papot, pol-gármestert, tanfelügyelőt, aki ily módon vétkezik és figye-lemre méltó, hogy éppen ezektől kerül ki a legtöbb bolondgomba. Oly szörnyű zűléstet kotyvasztanak össze, hogy szinte röstellem idézni. Ugy szólván kivétel nélkül rájuk illik, amit Rákosi Jenő Alkiasa zöng:

Zűmmög a zuzmara, zirg, zörg, züg, zuhog a zivatározaj:

Macsák egeret kikapar, jöszte karomba hamar.
Egy másik eredeti osztály népdalokat csinál, még pedig ismert népdalok strófáira. Előveszi, hogy *Kétszer nyílik az akácfa virága*, vagy: *Be szomorú ez az élet énnekem*, és minden sor elé olyan rettenetes strófat

M. A.
husvé
egy k
ki mé
előlé
időkb
s titl
Egy
ada
land
king
kondi
talos
szám
tojás
jár, t
előlé
közli
azt; a
a ret
tott m
leg a
megv
ilyen
desér
védő
össze
lésen
térve
vissza
és fal
készít
védelm
fiatalj
nem k
foszt n
fáradás
el ne v
s velit
zásul
énekke
rátánk
nyek
garázd
lunk e
szép v
növelés
lés nev
Feeske
T
egy sz
hogy h
gezése
köztt v
írja le
család
fiatal
együtt
asztal
eszmél
orvos r
a javve
konstat
gyors o
badult,
még st
termész
folyam
táltak a
Hogy m
azt a v
A
közokta
s az ép
A város
frtot, m
fizesse b
gyárt,
izelitőne
Re
Ed
Tó
M
Ta
hölgy
Má
Ha
Az
A
gatja ke
Egy
hatatlan
Fen
gódnak
ezt megé
Ele
szikrázik
Tisz
S m
Es
Min
En
Kös

Vasutasok hűsvéti tojása. Kétségkívül a

M. A. V. tisztviselőinek volt az idén a legboldogabb hűsvéte. Jól eshetett a szentelt, — amiből ezután már egy kicsit több se fog megártani — mert Baross, — ki még most is beteges fekszik — kiengesztelte népét, előléptetett közülük vagy ezerkét-száz. Pedig az utóbbi időkben a gőz és villam emberei már kezdtek zsörtölődni a titokban nem a legkedvesebb embertik volt Baross. Egy tekintélyes fővárosi lap meg hozzá egészen nekiadta magát a Baross-tildözésnek, mindennap megcsiklandozta a vasutasok ambícióját, feltűzlte „over vor-kings” cikkeivel, úgy hogy ez a derék had nyugtalan-kodni kezdett. Annál nagyobb most az öröm. A hivatalos lap hasáb száma hozza az előléptetettek neveit; számos család olvassa és keresi ki belőle a maga hűsvéti tojását! És még hozzá a nagyobb gázi már ápril 1 től jár, tehát valóságos hűsvéti ajándék volt. A kitévés, előléptetés a megyénk területén levő vasuti tisztviselők közül is többeket ért, kívánjuk, hogy könnyen viseljék azt: ami remélhetőleg meg is fog történni.

Adán e hó 24-én pótvásár fog tartatni, minthogy a rendes vásár az eszések következtében nem tartatott meg.

Az uti adóról. A keresk. miniszter egyetértőleg a pénzügyminiszterrel utasította a közégi ügykezelés megvizsgálására hivatott állami szakközegeket, hogy az ilyen vizsgálatok alkalmával az uti adó kezelése és beszedése is terjessék ki figyelmüket.

A madarak kiáltványa. Az országos állatvédő egyesület közli az alábbi kiáltványt: Magyarország összes madárserege ez évi hűsvéttáján tartott első gyűlésén a következő manifestumot bocsátotta ki: „Visszatérve messze idegen földről kedves régi hazánkba s visszaköltözve erdei és mezei, lápos és tóparti, városi és falusi lakunkba, újra békés és boldog családi életre készülünk. Minket és leendő fiainkat az emberek határos védelmébe ajánljuk s bizton reméljük, hogy öregjénifalja, apraja-nagyja életünknek kegyelmez, sérelmet nem követ el rajtunk s a szabadság drága kincsétől nem foszt meg minket. Különösen eszedünk, hogy az anyai fáradtsággal rakott fészkeinket megkíméljük, tojásainkat el ne vegyék, fiókjainkat ápolásunk alól ki ne vonják s velünk mindig baráti szívvél bánjanak. Hálás viszonzásul vig ugrádozásunkkal, repkedéssel, füttyszóval, enekkel és csevegéssel mulatságot szerzünk kedves barátainknak s a fákön és cserjéken, bokrokön és növényeken, mezőkön s a rajtuk legelőző házi állatokon garázdálkodó élősdí rovarok pusztítása által hozzájárulunk erdő, mező, kert és liget viruló állapotához s lsten szép világa s pompás alkotásai fölött érzett gyönyör növeléséhez.” Kelt Erdőligeten, 1892. hűsvétkor. A gyűlés nevében a megbízottak: Gólya, Pacsirta, Fülemlé, Fecske.

Tömeges mérgezés. Óbecsei tudósítónktól egy szenzációs mérgezési híre érkezik. Kevés hűja mult, hogy hét ember: egy egész család és vendége a mérgezésnek áldozatul nem esett, de közülük kettő élet-halál közt vergődik ma is. Tudósítónk röviden a következőket írja le az esetet: Bács Petrovzsellón Fischer J. előkelő család vendégében látta szombaton, folyó hó 16-ikán fiatal sógorasszonyát, B.-nét Földvárról. Hetten ültek együtt az ebédnél és a leves után egyszerre az egész asztaltársaság birtelen rosszul lett, hármán csaknem eszméletlenül terültek el. Szerencsére a közelben lakó orvos még otthon volt és néhány perc múlva megjelent a javszekelés színhelyén. Az orvos azonnal mérgezését konstatait a mutatkozott tünetekből. A súlyos bajból a gyors orvosi segély folytán a család öt tagja megszabadult, amennyiben már túl van a veszélyen, de ketten még súlyos betegen fekszenek, úgy, hogy csak erős természetik mentheti meg. A vizsgálatot még a delután folyamán megindították. Az orvosok határozottan konstataitak a mérgezését, még pedig a levesben volt a mérge. Hogy micsoda mérge és hogy miképen került az oda, azt a vizsgálat fogja kideríteni.

A bajai főgimnázium új épületet kap. A közoktatásügyi miniszter elrendelte az előmunkálatokat s az építkezés már a június hó folyamán kezdetét veszi. A város egyszersmud utasítottat, hogy ama 10,000 frtot, melyet az építkezés céljaira följáralt, legközelebb fizesse be a bajai kir. adóhivatalba.

A temesvári postaigazgatóság köriratban szólítja fel a kerületéhez tartozó törvényhatóságokat, hogy utasítsák közsegeiket, miszerint azok a hivatalos leveleket a megfelelő portomentességi záradékkal lássák el.

Választás. Mélykuton községi irnokká Pummer Gyula választatott meg.

A csantavéri temetkezési egyeslet alapszabályai jóváhagyattak.

Két gyermek-gyilkos. A gyermek-gyilkos lányok bűnkrónikája ismét kettővel szaporodott. A Szegekerületi csendőrség Uj-Verbászou két ilyen bűnnek jött a nyomára. Bodonyi Erzsébet az egyik leánynak a neve, a másik Rostovác Katalin.

Artézi kut a legelőn. Zenta város bővíben van az artézi viznek. A város nagyrésze el van már látva azzal s most a gazdasági bizottság még négynek a furatását hozza javaslatba. A legérdekesebb a dologban az, hogy most már a zentai tehenek és egyéb legelőharmok is autézi vizet fognak inni, mert a javaslat szerint a négy kútból kettő a legelőkre fog jutni.

Szerbiába szöktetett leány. Antal Istvánné adai lakos, 16 éves Klári nevű leányát, egy Komlós Jánosné nevű lelketlen női személy Belgrádba csalta bűnös fizelmek céljából. A szerencsétlen anya most feljelentést tett s kéri leánya hazaszállítását s a csábító megbüntetését.

Csak gyorsan. Mosolygó menyecske esőkolgatja a férj rideg arcát.

— Te drága. Imádlak. Délfelé számolgotam a percekét, ha megkésél, szívdobogást kapok. Ah, hiszem köbhösz. Itthon kell maradnod, édes, főzetek herbe-teát.

— Hagyjuk. A kaszinóban várnak . . . Sok a gondom. Beszéljünk kurtán, mennyibe került a tavaszi ruhája.

A tisztviselők fogyasztási egyesletéről.

Zombor, 1892. ápril 21-én.

Mily nehézkes néha az idők járása és mily lassan bontakoznak ki a dolgok logikai folyamánai — gondolhatja akárki, szemlélve azt a nagy társaságot, mely hűsvéthétfőjén a megyeház nagy üléstermében összegyűlt, hogy a zombori tisztviselők fogyasztási egyesletének megalakítása fölött, főispán nr ömeltóságának elnöke alatt tanácskozzék.

Maga az eszme nem új, hiszen próbálták, sőt agyonpróbálták azt több helyen az országban; a szükség, mely azt ezuttal feltámasztotta, szintén régi, olyan régi, mint a közvéleménynek az a kívánsága, hogy a tisztviselők anyagi helyzete javíttassék; a megalósítás gyakorlati lehetősége sem nagyobb egy cseppel sem, mint volt évekket ezelőtt; csupán a vállalkozási kedv s az erőbke vetett bizalom ezek erősbödtek a tisztviselők anyagi helyzetének sulya alatt.

S így abból, a mi már megvolt, s abból, a mi még újonnan hozzájárult, végre kipattant a létesítendő egyeslet gyakorlati eszméje a lehető leghivatottabb vezetés alatt és sok becsületes igyekezett istápolása mellett.

Az ily egyeslet alakításának első mozzanatai kevéssé érdekelhetik a nagy közönséget. A tulajdonképeni gyakorlati eljárás egyengetése és némely helytelenül vagy eltérően értelmezett fogalmak előösönös tisztázása, körülbelül ebből áll az egész. Mindaz a sok, a mi ily egyeslet complet megalakításához még szükséges, az esettinkben mindenestül hátra van még.

S ez sok, nagyon sok és sokasága mellett még módfelett kényes természetű teendő is.

Hogy nem olyan egyeslet alakítása forog szóban, mely ha megvan, hát jó, ha pedig nincs meg, vagy idő előtt elpusztul, hát az se nagy baj, azt tanúsítja az a körülmény, hogy az imént tartott értekezletet főispán nr ömeltósága hívta össze s megnyitotta azt oly beszéddel, melyben szabatosan és világosan ki voltak tüntetve azok az okok, melyek a fogyasztási egyeslet megalakítását szükségessé teszik. De hangoztatva volt — még pedig ismételtén — az is, hogy az egyeslet megalakításánál számbaveendők lesznek városunk viszonyai, továbbá az erők, melyek felett rendelkezünk, a kerület, melyben élünk. Kivétel nélkül szin igazságok ezek az óvatosságra való intelmek azok számára, kikben nagyobb a pusztá-

jelszavakba vetett vak bizodalom, mint a helyzet kényes természetének alapos megfontolása.

Különösen két dolog az, mely egynemely magán vélemény nyilvánítása után következtetve, erősen megfészkeltte magát tisztársaink felfogásában.

Az egyiket diktálta a vásárlások közben elszenvedett sok nyomos sérelem feletti bosszuság. Biz az kibozza az embert a sodrából. Ilyesmí ellen a művelt ember védekezik, a mint lehet, de bosszút nem áll s legkevésbé akkor, ha erre a körülmények különösen képesítik. Tehát a demonstráció visszatörles eszméjének egyesletünk megalakításában ne legyen helye, nem annál inkább, mert a végnélküli bosszantások az egyeslet egész szervezetének megrontása különben elmaradhatlanok.

A másik a szövetekezésbe valamely exclusiv rendszernek beleplántálása. Hogy világosabb legyen a dolog: az egyik tisztársunk az árleengedés mellett való vásárlást, a másik a bizományi közvetítést, a harmadik az önkézelést pártolja s tán még más kombinációk is járnak. Baj lenne, ha ilyen jelszók miatt akár mikor pártok alakulnának, a mire a magyar emberben különben is nagy a hajlandóság. A dolog természeté, még inkább a viszonyok gondos mérlegetése egyaránt ellentmondanak az ily merev és többé-kevésbé egyoldalú felfogásnak. Lehet, hogy a cikkek természetéhez képest valamennyi mód fog alkalmaztatni, lehet hogy egy sem. A fogyasztási egyesletnek mindég a gyakorlati élet nyomában kell haladnia. Nem hihető, hogy e tekintetben a készülőfélben levő alapszabálytervezetbe valami batározottal felvenni lehetne; ez legalább nem igen járna haszonnal, ellenben bajt okozhatna akármennyit.

A fogyasztási egyesletet iránt némelyek határtalan lelkesedést nyilvánítanak, mások azoktól minden életképeséget elvitatni hajlandók. Az igazság — mint rendesen — a két ellenkező felfogás között a közepen keresendő. Egyfelől a szakértelem, másfelől a becsületes kezelés hiánya szegte nyakát a legtöbb ilyen egyesletnek. A szakértelem hiányát be kell ösmernünk, de azt pótolhatja az óvatosság, az önköröltozás az eljárásban. A becsületes kezelés hiányát az igaz, hogy nem pótolja semmi, de ilyen hiányról nem is lehet szó oly egyesletnél, melynek vezetése az anyagi lét sok-sok viharában kipróbált és megedezett tisztviselők kezébe lesz letéve.

Tökéletes intézmény természetesen nem várható. A vásárló közönség majd mindég szeszélyes, sokszor követelő, néha igazságtalan is. Ezt mind el kell majd szenvednie az egyesletnek. Az eladó másfelől nagyon sokszor nem felelhet meg a vásárló közönség jogos igényeinek és elvesziti a türelmét is. A gyűlésszészhez a lelkesedés megteszi, ez tán elegendő arra is, hogy egyeslet alakuljon, de mint vásárló és eladó szembeállani egymással és elszenvedni a kölcsönös elégedetlenség háborgatását, erre bizony az ily iránti lelkesedés nem elégséges. Kell ehhez a tisztviselői karban az érdekközösség olyan érzete, mely most jelentkezik csak első ízben.

Az alakulófélben levő fogyasztási egyeslet ennek az érzetnek valóságos tűzpróbája lesz . . .

Bárczi.

Naptár.
Április.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
22 Pént.	Sóter és Kaj.	Sóter és Kaj.	10 Terentius
23 Szom	Béla pk. vt.	György	11 Antipás
24 Vas.	B 1 Feh. v. Gy.	B 1 Quas. A.	12 D 4 Vazul pk.
25 Hétfő	Márk ev. vt.	Márk ev.	13 Artemon
26 Kedd	Kilit és Marc.	Kilit	14 Márton

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

gyárt, hogy szinte nyög belé a múzsa. Ime egy adag izeltönek:

Reményt vesztve más hazába vágyódom,
Hol szívem nem kiozza fájdalom,
Tünkre tetted hön szerető hű szímet . . .
„Meggámod még, visszasírsz majd egemet.”
Találkozok olyan is, aki humorizál. Például egy hölgy finom erkölcsi érzékekkel így veri a dorombot:
Már keresztyén szülő nem jó szemmel nézné,
Ha másnak is volna gyermekéhez jussa.

Aztán:
Annyi okos dolgot hozott pedig immár
Hírlapunk perekről, vizszabályozásról,
Politika, vásár, újdonságok, idő,
Levelezés, piknik, és sok egyéb másról;
Hogy talán oly hasznos közlemények után
A t. olvasónak nem lesz ellenére . . . stb.

A szerénység se kenyere mindnyájának. Nyikor-gatja kenyetlenül vékony lantocskáját, aztán így végzi:
Mégis! szívemnek örök, hű szerelme
Kedvesem! téged halhatatlantit.

Egy másik ismeretlen nagyság pedig önmagát hal-batatlantitja:
A hir sebes szárnyán nevetem röpitvén,
Nagy magasban álltam sok ezrek felett.
Feneketlen bombaszatokon is gyakran kell átver-gődötünk; hiába erőlködünk, nincs halandó ész, mely ezt megértse:

Hű gyönyör a fény s a gyöngysugáron
A hervadás lidérctüze lövell.
Elég ebből ennyi. Egy tuskó a következőképen szikrázik:

Tisztelem az embert becsületességért,
S megvetem, bárki az, rongyos kevelységeért!
Es ha jó, ha tiszta a lelkiismerete:
Mindegy, dús, vagy koldus: meghalok érte!
En vagyok: ember, — nem eb, hunyászokdó!
Köszönd, ha te is az, — nem ám isten! — Hobó

Kitérhetik nyakam, — legördülhet fejem:
Nem fog az előted meghajolni! de nem!
Nyelvérvéke, orthografája nincs a legtöbbnek. Egy bálban nyavalgó versfaragó így árulja el gyöngéjét:

Mint találja azt a nőt ott?
„Tess? . . . melyiket? . . . kérem? . . .”
Ki nekünk vis à vis táncol,
Ezt mondja meg nekem!

Megénekelnek mindent, ami van. Nem szent előttük a haza, a természet, a nő, sőt még a jó Istenhez is eképen fohászokdik egyikök:

Bánt az ember, bánt a féreg,
A mit eszem — iszom — méreg.
Vad tüskékre hajtom fejem,
Itt sem biztos az én helyem
S hogy még meg nem örült eszem:
Csupán neked köszönhetem!

De mégis legtöbben és legtöbbit csiripelnek a sze-relemről. A szerelme! Ez pompás tárgy! A szenvedő „költő” szerelme megható. Meg nem állhatom, hogy e bájos turbékolásokból is be ne mutassak egyetmást.

A dalnok fölkapja kobozát:
Sírva járok kinn az erdőn
Küldözve szép neved.
S öntudatlan hangosan ezt
Ságom: szeret? nem szeret?
Hah! de mi ez?! Kétségbeesés
Járja által lelkemet.
A viszhang ezt dörgi vissza
Tiszta hanggal: „nem szeret!!!”

Az imádott „lény” nekik (persze ékes rigmusok-ban!) elpirulja a „szeretlek” et; oly szép „miként a reggi napsugár”; s nem hagyja letörölni ártatlansága szende himporát. Némelyik hideg, mint a kő, „hervadt ajkainak mosoly-koszoruja, egy emlék-koszoru gyászos ravatalon”, elültja magát a bűgö versifikátort s nem táplál keblében semminemű vágyat. Van, aki „hajának láng-sugaraival körül fonja az ifju lelkét és csalfaságá-nak lidércködével örvénybe temeti hó érzelmeinek csillag-

támadatkor ébredt lombos reményeit.” A másik oly álno, hogy a „költő” szerelmét, e „kinos-édes lángoló hő érzemény” t nem érti s bár hullám-keble bájeimlekek gyöngy-háza, nem akarja elolvasni ezt a „keservek törével át-vert szív patakzó vérkönyveivel irt” szót: viszontszerelem! Hiába nyöszörög a lírikus:

„Égető nap hű szerelmem
Mely hervasztón szümben dül! . . .”

A szemérmes „költő” szenved és tőr és csak a válás perceiben vallja meg, hogy:

Szerettelek! . . . de be nem vallottam,
Bár láthatad minden tényemen . . .

Vannak a versfaragó életében pillanatok, mikor egy egy szóra rimet nem talál; de ő ily válságos pillanatokban se jó varbar:

Mint midőn az égről egy nap fut le,
És nyomában zord, sötét éj támad,
Velem akként teszsz ep’ most úgy te . . .

Igy segít magán.

Es senki se bigyje, hogy ez a néhány vad citátum tán csak afféle elkésétt farsangi tréfa tölem. Ezeket a bolond dolgokat nem én találtam ki, hanem nyomtatásban olvastam és könyvekből, lapokból gyűjtöttem.

Es ez éppen a baj. A szerencsétlen vad fűzfa versfaragók elül teljesen és szigoruan el kellene zárni a nyilvánosságot: akkor magukba zárkoznának és elcsenevészedve lassan ki is pusztulnának.

Ujabbán különösen vidéki lapjainkban örvendezve látom, hogy verseket csak igen válogatva adnak. De fájdalom, még mindig vannak előkelő fővárosi lapok, melyek valóságos melegágyai a tehetségtelen versfaragóknak. Ezeket majd csak a közönség fogja észretéríteni, mikor majd irodalmi műveltség annyira kifejlődik, hogy ép érzeke s jó izlése fölhaborodva utasítja vissza az olyan szépirodalmi lapokat, melyek — bolondgombákat árulnak.

Irodalmunk érdekében kívánom, hogy ez az idő minél előbb elkövetkezzék.

NYILTTÉR. *)

Nyilatkozat.

Tettes Marimovits Szilárd és Poppovics Mírko uraknak

Helyben.

A „Zombor és Vidéke” című helybeli lap mai számában megjelent nyilatkozatukra rövid válaszem: hogy az igazság érdekében részemről készségesen megígért, de megjelenése tekintetében időhöz nem kötött nyilatkozatot még folyó hó 9-én a „Zasztava” szerkesztőségének küldöttem be, s az strigetésekre bizonyosan meg is fog jelenni, miután a „Bácsvanin” szerkesztője lapjában annak helyt adni nem volt hajlandó. Megbizójuk, dr. Drakulits Pál urnak nyilatkozatuk révén tett sértő észrevételei tehát minden alapot nélkülözvén: azon esetben, ha azokat nyolc nap alatt vissza nem vonja, ellene a törvényes lépéseket megteendőm.

Zombor, 1892. évi április hó 21-én.

Blagojevits János.

Nyilatkozat.

A „Bácska” husvétii számában „Titel történetéről” című s dr. Thim József aláírásával megjelent cikkben az állítatik, hogy Dudás Ödön történész „Adatok Titel történetéhez” c. 1877-ben megjelent dolgozata „tulajdonképpen plágiuma” Ivánfi Ede történész „Titel mint prépostság” című tanulmányának.

Mivel a kérdéses dolgozat írója a maga igazait immár nem védelmezheti, én alulírott ezennel kijelentem, hogy ez az állítás egyáltalán nem való, és hogy nincs a világon az az összehívható irodalmi bíróság, amely ama dolgozatot plágiumnak minősíthetné.

Ha pedig dr. Thim József mégis az ellenkezőt gondolná vagy állítaná, úgy tudomására hozom, hogy én az elhunyt író tudományos reputációjáért minden téren helytálló.

Zombor, 1892. ápril 21.

Dr. Dudás Gyula.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk

HIRDETÉSEK.

1042. szám.

1892.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott községi elüljáróság részéről ezenel közhírré tétetik, miszerint leköszönés folytán üresedésbe jött községi rendőrzvetői állásra ezenel pályázat nyitattik.

Javadalmazás évi 360 frt utólagos havi részletekben.

Feltételek:

- a) magyar honpolgárság,
- b) a magyar nyelvnek szó és írásban, azonkívül a német és dalmát nyelv szóbeli bírása,
- c) feddhetlen előélet,
- d) 40 évet túl nem haladott életkor,
- e) kiszolgált katonák avagy tényleg működő rendőrök előnyben részesülnek,
- f) a ruházatot saját költségére tartozik beszerezni.

A kellően felszerelt kérvények folyó évi május hó 6-ig a községi elüljárósághoz küldendők, mert később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Katymáron, 1892. évi ápril hó 16 án.

2-1

Az elüljáróság.

Pályázat.

A mélykúti róm. kath. elemi népiskolánál lemondás folytán megüresedett vegyes I. osztályú férfitanítói állásra pályázat hirdettetik. Fizetése: 300 frt készpénz, 50 frt lakpénz és 5 frt kertilletmény. Kötelessége az ismétlőiskolát is külön díjazás nélkül tanítani. Az állás azonnal elfoglalható. A szabályszerűen felszerelt kérvények folyó hó 30-ig a mélykúti róm. kath. iskolaszékre címezve nagyságos és főtiszt. dr. Boromisza Tibor apát s kerületi tanfelügyelő urhoz Jankovára küldendők.

2-1

Kurka Károly,
iskolaszéki elnök.

Kiadó ház.

Alulírott kiadja Csantavér nagyközségében a piac-téren levő házat hasznóberbe. Bármily üzletre igen alkalmas. 8 évig fűszer- és vegyesüzlet volt benne. Ugyanott bolti állványok is megvehetők. A ház esetleg örök áron is eladó, bővebb értesítést szívesen ad

2-1

Ernyes István
Csantavér.

Tisztelettel van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint helyben, a Szt.-György-téren, VUITS-féle ház, a nagy szerb templom átellenében

„Concordia”

néven egy, a jelenkor minden igényeinek teljesen megfelelő

temetkezési vállalatot

létesítettünk.

A vállalat dusan felszerelt raktárt tart minden a kegyelet és gyász köréhez tartozó cikkekből, u. m. érc- és fakoporsókat, selyem- és atlasz-szintúgy szatén-szemfedőket, bársony fejpárnákat, gyertyákat, halotti öltözökeket minden nagyságban, művirágokat, sírkoszorúkat a legszebb kivitelben.

Mindenemű temetés rendezése a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig elvállaltatik.

Részletes díjjegyzék a vállalat helyiségében ingyen kapható.

Midőn sem költséget, sem fáradságot nem vettünk tekintetbe, hogy vállalatunkat minden igénynek megfelelően berendeztük, azon helyzetben vagyunk, hogy megbízásoknak mindenkor pontosan és lelkiismeretesen a legjutányosabb árak mellett megfelelni képesek vagyunk, s főtörökvésünk odairányul, hogy szolgálatainkért a n. é. közönség becses bizalmát kiérdemeljük.

Kiváló tisztelettel

Krizmanits és Bikár.

6-5

MARKÁNYI GYÓGYFÜRDŐ

(Magyarország, Baranyavármegye.)

Fürdő idény május 1-től szeptember 30-ig.

Az osztrák-magyar birodalomnak ezen vizgazdag, legmelegebb s legerősebb kénforrása a legsikeresebb gyógyeredmények által hirnevét már megállapította, amit igazol az évről-évre szaporodó vendégek száma.

Ezen 62.5 és 63.8 C. fokú természetes ártézi kénforrások kitűnő gyógyítási hatással bírnak: csúzos, görvély, idült bőrküütegekre, aranyér, női bántalmakra, fogamzási hiányok, sebzések, daganatok és higanyos gyógyszerek által okozott mérgezésekre; továbbá máj, lép, általában mirigy-daganatokra, nehéz hallás, idült szembajok s ivarszervi bántalmak ellen.

Az utazásra ajánlható a Budapest-pécsi vasut, vagy déli vasut Budapest-Kanizsabarcsi vonala, állomás: Pécs; alföldi vasut Eszéken át Villányig. Mohács-pécsi vasut, állomás: Villány.

Posta- és távirada-állomás.

Bővebb fölvilágosítást a legnagyobb készséggel nyújt dr. Heller József rendelő fürdő orvos s özv. Blümel Ferencné bérlő.

Harkány, 1892. április hó.

6-1

A FÜRDŐ IGAZGATÓSÁG.

683. szám.

kig. 1892.

Pályázati hirdetmény.

Titel községében a községi rendőrzvetői állás megüresedvén, arra ezenel pályázat hirdettetik.

1. A rendőrzvető évi fizetése 320 frt, mely összeg havi utólagos részletekben leend kifizetve.

Pályázhatnak, kik:

- a) magyar honpolgárok,
- b) védkötelezettségüknek megfeleltek, 24-ik életévüket már betöltötték, de a 60-at el nem érték,
- c) feddhetlen erkölcsű és rovatlan előéletűek,
- d) teljesen egészségesek,
- e) magyarul folyékonyan írni és olvasni tudnak.

Pályázók sajátkezűleg irt kérvényeiket f. évi április hó 30-áig Titel község elüljáróságához annyival is inkább nyujtsák be, mivel a később érkezők kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Titel, 1892. évi április hó 7-én.

3-2

Az elüljáróság.

Hirdetmény.

Van szerencsém a város és vidéke nagyérdemű közönségével szíveskedve tudatni, miszerint a

„KÉT FEKETE LÓHOZ”

cimű vállalatot Zomborban megvevfem, s azt

1892. évi május hó 1-étől

saját cégem alatt továbbra is vezetem.

Ajánlom vendéglőmet az utazó közönség szíves figyelmé és pártfogásába.

Kiváló szíveskedve

Buck Ede,

vendéglős.

4-2

Árlejtési hirdetmény.

A kishegyesi izr. hitközség részéről ezenel közhírré tétetik, miszerint saját telkén, egy körülbelül 5 öles, folyosóval ellátott, 600 frttal előirányzott iskolatermet akar felépíttetni.

Felkérletnek mindazon tisztelt vállalkozók, kik e munkát elvállalni óhajtanák, a folyó hó 26-án délután 3 órakor az itteni izr. iskola-helyiségben tartandó árlejtésen megjelenni szíveskedjenek.

Kis-Hegyes, 1892. évi április hó 15 én.

A hitk. elnöke:

KRISZHÁBER SIMON.

ad. 4248.

tkvi. 1892.

Hirdetmény.

Krusevlya község telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közhírré teszi, hogy az 1886. XXIX t. cikkben előirt helyszíni eljárás végett 1892. évi május hó 2-ik napján a községben megjelenead.

Felhivatlak ennél fogva:

1. mindazok, akik a községben lévő valamely ingatlanhoz a telekkönyvkiáltással szemben tulajdoni jogot tartanak, hogy amennyiben az eljárás bírósági kiküldöttnak az arra vonatkozó okiratokat át nem adták, tulajdonjoguk bekebelezését a fent kített határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján kieszközölni, vagy az 1886. XXIX. törvényeikk c. 15-18., az 1889. XXXVIII. t. c. 5. 6., 7. §§-ai és az 1891. évi XVI. törvényeikk értelmében az átírásra szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényüket a bizottság előtt annak a községben teljesítendő működése folyamata alatt igazolják, avagy oda hasznának, hogy az átruházó telekkönyvkiáltási tulajdonos, illetve ennek örököse vagy hagyományosa az átruházási jogügylet létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert ellenesetben jogait ezen előnyös uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illetékkelengedés kedvezményétől esznek;

2. mindazon jelzálogos hitelezők és azok, akiknek javára egyéb nyilvánkönyvi jogok vannak bejegyezve, de a bejegyzett követelések, illetőleg egyéb nyilvánkönyvi jogok tényleg már megszűntek, ugyszintén az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett joguk törlesztését kérelmezzék, vagy a törlési engedély nyilvánítása végett a szerkesztőbizottság előtt megjelenjenek, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

Kelt Zomborban, 1892. ápril hó 10 én.

A betétszerkesztő bizottság:

Polányi Mihály, **Dr. Kemény Andor**
kir. stkrvezető. 3-3 kir. albró.